

Charities องค์การการกุศลเอกชน หรือกึ่งเอกชน ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อบรรเทาปัญหาความยากจน ในประเทศทุนนิยม พวกมาร์กซิสต์ถือว่าเป็นความพยายามที่หลงทางในการที่จะแก้อาการของปัญหา แต่ไม่ได้แก้สาเหตุที่แท้จริงของความไม่เป็นธรรมในสังคมทุนนิยม ในประเทศสังคมนิยมไม่มีการกุศล เพราะไม่มีนายทุนที่ร่ำรวย และสาเหตุของความยากจนจะถูกกำจัดไปอย่างเป็นระบบด้วยการจัดการประกันสังคม (Social insurance) และสวัสดิการสังคม (Social Security) ซึ่งถือว่าเป็นสิทธิที่ประชาชนควรได้ ไม่ใช่การกุศลหรือการบริจาคทาน.

Chartism ขบวนการของประชาชนชาวอังกฤษ เพื่อเรียกร้องการปฏิรูประบบประชาธิปไตย แบบรัฐสภา ในช่วงปี 1837-1839 และยังคงเคลื่อนไหวอยู่จนถึงปี 1855 ข้อเสนอขบวนการนี้ซึ่งมีผู้ร่วมลงชื่อ 1.25 ล้านคน มีอาทิเช่น ให้พลเมืองผู้ชายทุกคนมีสิทธิออกเสียง, ยกเลิกการกำหนดฐานะทรัพย์สินของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้สมัครรับเลือกตั้ง กำหนดนครเขตเลือกตั้งอย่างเท่าเทียมกัน ฯลฯ แม้ว่าการต่อสู้ของขบวนการนี้จะล้มเหลว แต่ก็ได้รับความเห็นใจอย่างกว้างขวาง และถือเป็นการต่อสู้ทางการเมืองครั้งแรก ๆ ของ มวลชนคนงานในอังกฤษ.

Chauvinism ลัทธิหลงชาติ ลัทธิชาตินิยมแบบสุดขั้ว—ซึ่งประกอบไปด้วย การกล่าวเกินความจริงเกี่ยวกับคุณสมบัติ, ผลประโยชน์ และผลสำเร็จของชาติตนเอง โดยไม่คำนึงถึงความผิดพลาดหรือความล้มเหลวใด ๆ รวมทั้งมักกล่าวลดความสำคัญ, ให้ร้าย, ถูกก หรือแม้แต่แสดงความเกลียดชังชาติอื่น ในทัศนะของพวกมาร์กซิสต์ ลัทธิหลงชาติ เป็นส่วนหนึ่งของคติทุนนิยม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคจักรวรรดินิยม ซึ่งลัทธิหลงชาติถูกใช้เป็นเครื่องมือ เพื่อให้ประชาชนต่อต้านประชาชนในประเทศเพื่อนบ้าน และเพื่อหาความชอบธรรมในการผลิตอาวุธ ทำสงครามรุกราน หรือการครอบงำเอาประเทศอื่นเป็นอาณานิคม เพื่อผลประโยชน์ของนายทุนในชาติ มาร์กซิสต์คัดค้านลัทธิหลงชาติ และเน้นลัทธิสากลนิยม, ความเป็นพี่น้องกัน ระหว่างชนชั้นคนงานด้วยกัน อย่างไรก็ตามในทางที่เป็นจริง รัฐบาลประเทศที่เรียกตัวเองว่าสังคมนิยมหลายแห่งก็ยังใช้วิธีการแบบลัทธิหลงชาติอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยามสงคราม.

Cheka ชื่อย่อขององค์กรตำรวจลับของโซเวียต ช่วงปี 1917-1922 ตั้งขึ้นในสมัยเลนินเพื่อป้องกันการค้าค้านการปฏิวัติ.

* เริ่มตั้งแต่ฉบับปีที่ 3 เล่ม 1 กรกฎาคม 2526

Ch'en Tu-hsiu (1879-1942) บัญชาชนกปฏิวัติชาวจีน ผู้นำเหมาเจ๋อตงให้รู้จักทฤษฎีมาร์กซิสต์ในปี 1919 เขามาจากครอบครัวชาวนาและได้รับการศึกษาดี เป็นอาจารย์สอนวรรณคดีที่มหาวิทยาลัยปักกิ่ง ปฏิเสธลัทธิขงจื้อ ตั้งกลุ่มศึกษามาร์กซิสต์ในปี 1918 เขาได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้ก่อตั้งพรรคคอมมิวนิสต์จีนกับ Li Ta-Chao ในปี 1924 และเป็นเลขาธิการพรรคคนแรก เขายอมรับคำแนะนำขององค์กรคอมมิวนิสต์สากล COMINTERN ที่ให้ร่วมมือกับพรรคก๊กมินตั๋ง แต่ต่อมาเขาถูกโจมตีที่การร่วมมือล้มเหลว ถูกกล่าวหาว่าเป็นพวกนิยมทรอสกี และถูกปลดจากตำแหน่งเลขาธิการ เขาร่วมกลุ่มฝ่ายค้านกับซ้ายภายในพรรคและวิจารณ์ระบบการใช้อำนาจเบ็ดเสร็จภายในพรรคที่กำลังเก็บโคจีน ถูกรัฐบาลจีนคณะชาติจับขังคุกในปี 1932 ภายหลังถูกปล่อยตัวออกมาเพื่อต่อต้านญี่ปุ่น เสียชีวิตเพราะสุราภาพทรุดโทรมในปี 1942 ก่อนที่พรรคคอมมิวนิสต์จีนจะชนะทั่วทั้งแผ่นดินใหญ่.

Chernyshevsky, Nikolai (1828-89) นักปรัชญาวัตถุนิยมที่สำคัญคนแรกๆ ของรัสเซีย เป็นนักประจักษ์นิยมที่ปฏิวัติ และนักสังคมนิยมยูโทเปีย ซึ่งงานและความกล้าหาญของเขาเป็นที่ยกย่องโดยเลนิน เขาเขียนโจมตีชนชั้นผู้ปกครองของรัสเซีย และเรียกร้องให้มีการปลดปล่อยชาวนาให้เป็นอิสระ เขาได้เสนอให้มีการจัดสังคมใหม่บนพื้นฐานของสหกรณ์แบบคอมมูน และเชื่อว่าจำเป็นที่จะต้องโค่นล้มการปกครองแบบอัคราธิปไตยของพระเจ้าซาร์ (ในหนังสือ *What is to*

be done? เขียนในคุกในปี 1863) บางคนถือว่าเขาเป็นบิดาแห่งลัทธิ Nihilism ของรัสเซีย งานเขียนของเขามีอิทธิพลอย่างสำคัญต่อพัฒนาการของสังคมนิยมประชาธิปไตยในรัสเซีย ก่อนที่จะมีพรรคคอมมิวนิสต์แห่งสหภาพโซเวียต เขาถูกเนรเทศไปอยู่ไซบีเรียกว่า 20 ปีเนื่องจากความคิดปฏิวัติของเขา เขาได้รับการวิจารณ์จากพวกมาร์กซิสต์ว่าแนวคิดทฤษฎีทางปรัชญาของเขาเป็นแบบกตัญญู และว่าทฤษฎีของเขาแยกออกจากความสัมพันธ์ทางการผลิตของสังคมนิยมมากเกินไป และยากที่จะเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ.

Chicago School สำนักคิดทางสังคมวิทยาที่สำคัญสำนักหนึ่ง เป็นบัณฑิตวิทยาลัยทางสังคมวิทยาแห่งแรกในโลก ตั้งในปี 1892 โดย Albion Small และมีส่วนอย่างสำคัญในการพัฒนาวิชาสังคมวิทยา นักสังคมวิทยาที่มีชื่อเสียงของสำนักนี้มีอาทิเช่น Robert Park, E.W. Burgess (สังคมวิทยาเมือง) C.H. Cooley, G.H. Mead และ W.I. Thomas (จิตวิทยาสังคม) Erving Goffman (บทบาท) แนวคิดทฤษฎีที่เป็นตัวแทนของสำนักคิดนี้ในระยะหลังๆ คือ SYMBOLIC INTERACTIONISM ซึ่งอธิบายว่า มนุษย์เราแตกต่างจากสัตว์อื่นตรงที่สามารถเรียนรู้ความหมายหรือสัญลักษณ์จำแนกแยะมากได้ โดยกระบวนการ SYMBOLIC INTERACTION ได้แก่การวาดภาพตัวเราเองอย่างที่คนอื่นวาดภาพเรา ซึ่งเป็นเงื่อนไขที่จำเป็นสำหรับการแสดงบทบาท.

Christian Democrats ประชาธิปไตยคริสเตียน
—พรรคการเมืองที่มีแรงจูงใจทางศาสนา ซึ่งมีบทบาทสำคัญในประเทศคาทอลิกในยุโรปตะวันตก (โดยเฉพาะ เยอรมัน และออสเตรีย) และในลาตินอเมริกาในระดับหนึ่ง เป็นพรรคที่มีนโยบายสายกลางอยู่ระหว่างพรรคขวาจัด และพรรคสังคมนิยมปีกซ้าย พรรคนี้สนับสนุนโครงการรัฐสวัสดิการ การวางแผนเศรษฐกิจ, การร่วมมือระหว่างนายจ้างและสหภาพแรงงาน แต่ปฏิเสธคตินิยมเสมอภาคกันแบบสังคมนิยม, การต่อสู้ทางชนชั้น, คติคอมมิวนิสต์ และคอมมิวนิสต์ ขบวนการนี้เริ่มมีกำเนิดในคริสต์ศตวรรษที่ 19 แต่หลังจากนั้นก็ได้ขยายการโฆษณาโดยการสนับสนุนโครงการรัฐสวัสดิการและการปฏิรูปสังคมแบบอื่น ๆ.

Christianity ศาสนาคริสต์—ศาสนาที่แพร่หลายมากที่สุดในโลก ประมาณว่ามีผู้นับถือราว 1,500 ล้านคน หรือร้อยละ 37 ของผู้ที่นับถือศาสนาทั้งหมด แบ่งเป็น 3 นิกายสำคัญคือ โรมัน คาทอลิก (มากกว่าครึ่งของชาวคริสเตียน) โปรเตสแตนต์ และกรีกออร์ทอดอกซ์ สองนิกายหลังประกอบไปด้วยกลุ่มและนิกายย่อยเป็นจำนวนมาก ถึงแม้ว่าศาสนาคริสต์กับแนวคิดทฤษฎีมาร์กซิสต์ จะขัดแย้งกัน แต่ศาสนาคริสต์กับมาร์กซิสต์ เท่าที่ปรากฏในทุกวันนี้ก็มีหลายสิ่งหลายอย่างที่คล้ายกันเป็นต้นว่าต่างฝ่ายต่างเชื่อว่าเคยมีสังคมที่ก่อนข้างเสมอภาคในอดีตร, (สวนเอเดน, คอมมิวนิสต์บุปผกาล) ต่างฝ่ายต่างเห็นด้วยกับการให้สมบัติเป็นของส่วนรวม (ศาสนาจักร, สังคม) ต่างฝ่ายต่างสนับสนุนลัทธิชาตินิยมแม้ว่าจะยอมรับลัทธิรักชาติ (Patriotism), ต่างฝ่ายต่างเชื่อในสังคมที่ดีกว่า

เป็นธรรมชาติกว่าในปัจจุบัน พวกมาร์กซิสต์ เช่น Engels และ Lenin วิเคราะห์ศาสนาคริสต์ในแง่ที่ว่า 1. ผนวกเอาปรัชญาจิตนิยม (Idealism) เข้าไว้ในคำสอน 2. ยอมรับว่าระบบสังคมปัจจุบันถูกกำหนดมาจากพระเจ้า โดยไม่อาจมีการเปลี่ยนแปลง 3. สนับสนุนลัทธิหลบหนีความจริง (escapism) และความเชื่อในเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์ นอกเหนือธรรมชาติ มากกว่าการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงแก้ไข 4. มีประวัติในการสนับสนุนชนชั้นผู้ปกครองในสมัยทาส, พวักัดและทุนนิยม 5. สนับสนุนการยอมรับผู้มีสถานะทางสังคมสูงและความปรารถนากลมกลืนทางชนชั้น 6. มีส่วนร่วมในลัทธิล่าเมืองขึ้น และลัทธิจักรวรรดินิยม โดยการส่งคณะผู้สอนศาสนาเข้าเปลี่ยนแปลงความเชื่อและเอาเปรียบชาวพื้นเมืองในประเทศโลกที่สาม 7. แทรกแซงในการเลือกตั้ง โดยเฉพาะเพื่อต่อต้านคอมมิวนิสต์ อย่างไรก็ตามในปัจจุบันความเป็นปฏิปักษ์กันระหว่างศาสนาคริสต์กับพวกมาร์กซิสต์ได้ลดลงในบางระดับ และมีความพยายามที่จะหาทาง "พูดกัน" (dialogues) มากขึ้น พระและองค์กรชาวคริสต์ ในหลายประเทศก็ได้สนับสนุนการต่อสู้ที่ก้าวหน้า เช่น ในลาตินอเมริกา, ฟิลิปปินส์ เป็นต้น

circulation การหมุนเวียนของทุน—ศัพท์ทางเศรษฐศาสตร์การเมืองมาร์กซิสต์ หมายถึงการหมุนเวียนของเงินทุนที่เกี่ยวข้องกับขบวนการผลิตในสังคมทุนนิยม (Marx, *Capital* เล่ม 3) circulation เกิดขึ้นในตลาด กล่าวคือ เมื่อนายทุนใช้เงินทุน (money capital : M) ซื้อปัจจัย

(36)

◎ ศัพท์เศรษฐกิจการเมือง ◎

การผลิตและพลังแรงงาน เปลี่ยนปัจจัย 2 อย่าง (C) นี้ให้เป็นทุนที่ทำการผลิต (productive capital : P) เพื่อผลิตสินค้าขึ้น ในขบวนการผลิตนี้ ทุนก็ได้ถูกเปลี่ยนไปเป็นทุนสินค้า (commodity capital : C) ซึ่งรวมมูลค่าส่วนเกิน (surplus value) ไว้ด้วย เมื่อนายทุนนำสินค้าไปขายในตลาดได้ ก็จะเปลี่ยนกลับไปเป็นเงินทุนที่เพิ่มขึ้น (M) เพราะรวมเอากำไรไว้ด้วย นี่คือวงจรของการหมุนเวียนของเงินทุน ซึ่งเขียนเป็นสมการได้ดังนี้ $M-C-P-C-M$ จากวงจรนี้ก็จะหมุนต่อไปเรื่อย ๆ เป็นการขยายการสะสมทุนในกระบวนการผลิตแบบทุนนิยม

ศัพท์คำว่า circulation บางทีใช้ในความหมายทั่วไป หมายถึง การหมุนเวียนของเงิน, เครดิต หรือผลผลิต.

circulating capital ทุนหมุนเวียนทุนที่ใช้ในกระบวนการผลิต ซึ่งอยู่นอกเหนือไปจากทุนถาวร (fixed capital) ในทฤษฎีมูลค่าของพวกมาร์กซิสต์ ทุนหมุนเวียนประกอบไปด้วย 2 ส่วน คือ ทุนคงที่ (constant capital) ซึ่งใช้สำหรับซื้อวัตถุดิบ, เรือเพลิง และผลผลิตขั้นกลางที่ต้องใช้ในการผลิต และทุนผันแปร (variable capital) ซึ่งได้แก่ค่าจ้าง.

civil society สังคมพลเรือน—ศัพท์ที่มาร์กซ์ใช้อธิบายสังคมช่วงเปลี่ยนผ่านจากฟิวคัลมาเป็นทุนนิยม โดยเขาอธิบายว่า ก่อนการพังทลายของยุคกลางในยุโรป บัชเจกชนเป็นส่วนหนึ่งของสังคมต่าง ๆ หลายสังคม เช่น สมาคมช่าง, อาณาจักร

ของมุนาย (estate) โดยที่สังคมเหล่านี้ต่างก็มีบทบาททางการเมืองของคน ยังไม่มีอาณาจักรพลเรือน (civil realm) ที่แยกเฉพาะ เมื่อสังคมย่อย ๆ แบบเก่าแตกสลาย civil society จึงได้เกิดขึ้น เป็นสังคมที่บัชเจกชนมีความสำคัญขึ้นมา ความผูกพันในเชิงอภิสิทธิ์แบบเก่าถูกแทนที่ด้วยความต้องการที่เห็นแก่ตัวของบัชเจกชนซึ่งเป็นหน่วยย่อย ๆ ที่เป็นอิสระจากกันและจากสังคมสิ่งที่เชื่อมโยงพวกเขาไว้คือกฎหมาย ซึ่งไม่ได้เกิดจากเจกจำนองหรือความเชื่อกันได้กับบรรพบุรุษของเขา หากครอบงำความสัมพันธ์ของคน ด้วย การเชื่อว่าถ้าไม่ทำตามแล้วจะถูกลงโทษ บรรพบุรุษของสังคม civil society ที่มีลักษณะกระจุกกระจาย, ชัดแย้งกัน รวมทั้งปัญหาความสัมพันธ์ในเรื่องทรัพย์สินทำให้เกิดระบบการเมือง ระบบรัฐแบบใหม่ขึ้น การที่จะเอาชนะปัญหาความขัดแย้งใน civil society และเพื่อให้มนุษย์ได้พัฒนาสิ่งที่ดีที่สุด ได้อย่างเต็มที่จำเป็นที่จะต้องยกเลิกทั้ง civil society และ political society ซึ่งเป็นผลผลิตของ civil society เสียด้วยการปฏิวัติทางการเมืองและสังคม เพื่อปลดปล่อยมนุษยชาติ (อย่างไรก็ดี Gramsci จะใช้คำ ๆ นี้ในอีกความหมายหนึ่งซึ่งต่างออกไป).

Class ชั้น — แนวความคิดพื้นฐานของมาร์กซิสต์เกี่ยวกับการแบ่งกลุ่มชนในสังคม โดยพิจารณาจากความสัมพันธ์ของกลุ่มชนต่าง ๆ กับปัจจัยทางการผลิต ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึงแหล่งและระดับของรายได้ รวมทั้งโลกทัศน์ของพวกเขาในระบบสังคมทั้งหมด แม้ว่ามาร์กซ์และเฮ-

เกดส์จะกล่าวถึงชนชั้นในสังคมตั้งแต่ก่อนทฤษฎีนี้ แต่เขาจะวิเคราะห์เรื่องชนชั้นให้เห็นชัดที่สุดในยุคของทฤษฎีนี้ ซึ่งเป็นยุคของการเกิดชนชั้นที่ใหญ่ที่สุดคือ ชนชั้นนายทุนผู้เป็นเจ้าของผู้ควบคุมปัจจัยการผลิต และชนชั้นคนงานที่ไม่ได้เป็นเจ้าของผู้ควบคุมปัจจัยการผลิต ใต้แค่ขายพลังแรงงานของตนให้ชนชั้นนายทุน.

Class consciousness จิตสำนึกทางชนชั้น—ความตระหนักและความเข้าใจโดยสมาชิกหรือกลุ่มของชนชั้นใดชนชั้นหนึ่ง แนวคิดนี้มีกำเนิดมาจากพวกมาร์กซิสต์ โดยได้รับการขยายจากเองเกดส์ และเลนิน ผู้เน้นความจำเป็นของการพัฒนาจิตสำนึกทางชนชั้นของชนชั้นกรรมกรที่เป็นปฏิปักษ์ต่อชนชั้นเจ้าสมบัติ ในบริบทนี้ จิตสำนึกทางชนชั้นของชนชั้นกรรมกรหมายถึง 1. ความสำนึกในหมู่คนงานว่าพวกเขาเป็นชนชั้นทางสังคมที่มีลักษณะเด่นเฉพาะและเป็นพี่น้องกันทั้งในชาติและระหว่างชาติ 2. ความภาคภูมิใจของคนงานในการที่พวกเขาเป็นส่วนหนึ่งของชนชั้นที่ใหญ่ที่สุด สามัคคีกัน เนื่องจากมีปัญหาร่วมกัน และโดยการต่อสู้เพื่อจุดมุ่งหมายที่ยุติธรรม 3. ความเชื่อมั่นว่าผลประโยชน์ของกรรมกรขัดแย้งกับผลประโยชน์ของชนชั้นเจ้าสมบัติอย่างไม่มีทางประนีประนอมได้ และคนงานจะต้องสามัคคีกันต่อสู้เพื่อให้ได้มา ซึ่งความยุติธรรมทางสังคมจนกว่าจะบรรลุถึงสังคมที่ปราศจากชนชั้น.

Class co-operation ความร่วมมือและความประสานกลมกลืนระหว่างชนชั้นทางสังคมที่ต่างกัน

—แนวคิดซึ่งเสนอโดยพวกที่ไม่ใช่มาร์กซิสต์ พวกมาร์กซิสต์ที่ปฏิวัติคัดค้านแนวคิดนี้ โดยมองว่าในสังคมที่มีความเป็นปฏิปักษ์ทางชนชั้นดำรงอยู่ (class antagonism) ทั้งแก่สังคมทาส ฟิวคัลติสต์ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งทฤษฎีนี้ แนวคิดนี้มีลักษณะทรยศและผลค่อนการปฏิวัติออกไป อันเป็นลักษณะของพวกลัทธิฉวยโอกาส (opportunism) และลัทธิแก้ไข (revisionism) พวกมาร์กซิสต์ที่ปฏิวัติมองว่า แนวคิดเรื่องความร่วมมือระหว่างชนชั้น จะเป็นที่ยอมรับได้ก็แต่ในฐานะที่เป็นยุทธวิธีชั่วคราว ในสถานการณ์ที่เฉพาะคือ 1) สงครามประชาชนต่อต้านฟาสซิสต์ 2) ขบวนการกู้ชาติต่อต้านจักรวรรดินิยม 3) ในการปฏิวัติประชาธิปไตยกระฎุมพี ซึ่งจะเป็นการปูทางไปสู่การปฏิวัติชนชั้นกรรมกรเท่านั้น.

Classical Bourgeois Political Economy

เศรษฐกิจการเมืองกระฎุมพีคลาสสิก — เป็นชื่อที่พวกนักเศรษฐศาสตร์สังคมนิยม เรียก เศรษฐศาสตร์สมัยก่อนมาร์กซิสต์ ที่พัฒนาขึ้นโดย อาคัมสมิธ (1723-90), TR. Malthus (1766-1834), D. Ricardo (1772-1823), J. Mill (1773-1836), J.S. Mill (1806-75) และ J. Ch. Sismondi de Sismondi (1773-1842) ในทัศนะของพวกมาร์กซิสต์ เศรษฐกิจการเมืองกระฎุมพีคลาสสิกเน้นการอธิบายกระบวนการผลิตและกระจายของพวกกระฎุมพีที่สัมพันธ์กับฟิวคัลติในครั้งแรก และกับกรรมกรในระยะเวลาต่อมา โดยอาจจะแบ่งได้เป็น 2 ระยะคือ 1. เศรษฐกิจการเมืองแบบเสรีนิยม (laissez-faire) ซึ่งพัฒนามาจนถึงประ-

(38)

๑ ศัพท์เศรษฐกิจการเมือง ๑

มาในปี ค.ศ. 1830 สนใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางการผลิตเศรษฐศาสตร์มหภาค, ประสิทธิภาพสูงสุดทางเศรษฐกิจ และการสะสมทุน โดยเน้นที่ความจำเป็นของการแข่งขันของธุรกิจเอกชน และการปลดออกจากการแทรกแซงของรัฐ และ 2. เศรษฐกิจการเมืองแบบหยาบ (vulgar political economy) วิเคราะห์กระบวนการทางตลาด ซึ่งส่วนใหญ่มีลักษณะอัครวิสัยและแยกขาดจากความสัมพันธ์ทางสังคม และมีลักษณะเป็นการ “แก้ต่างให้กับระบบทุนนิยม” อย่างไรก็ดีตามเศรษฐกิจการเมืองแบบมาร์กซิสต์ ก็ได้อาศัยแนวคิดทฤษฎีที่พวกนักเศรษฐศาสตร์คลาสสิกบุกเบิกไว้ในระยะแรกและยังคงใช้ใต้อยู่หลายแนวคิดทฤษฎีด้วยกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทฤษฎีแรงงานว่าด้วยมูลค่า (Labour Theory of Value) ของริคาร์โด กฎเหล็กว่าด้วยค่าจ้าง (The Iron Law of Wages) ของมิลล์ส, ริคาร์โด และกระบวนการทำให้กรรมกรวิพากจนลง (Immiseration of the Proletariat) ของฮิลมอนต์.

Class “in Itself” and Class “for Itself”
แนวคิดแบบเฮเกล ที่มาร์กซ์และเอนเงิลส์พัฒนา มาใช้อธิบายขั้นตอนการพัฒนาจิตสำนึกทางชนชั้นของชนชั้นแรงงาน Class “in Itself” (ชนชั้น “ในตัวเอง”) เป็นชนชั้น คือชนที่ทำงานเริ่มตระหนักว่าพวกเขาถูกนายทุนเอาเปรียบ แต่การกีดกันกีดกันของพวกเขายังมุ่งไปสู่ นายจ้างแต่ละคน ไม่ใช่ต่อกันนายทุนในฐานะที่เป็นชนชั้น ในขั้นที่สอง คือ ชนชั้น “เพื่อตัวเอง” ชนงานเริ่มมีจิตสำนึกถึงลักษณะแห่งชนชั้น (กรรมกรชีพ) ของตน

และเป็นปฏิปักษ์กับชนชั้นนายทุนอย่างเด่นชัด การพัฒนาขั้นที่สองเป็นผลมาจากการพัฒนาของทุนนิยม และความไม่เป็นธรรมทางสังคมที่เพิ่มขึ้น เมื่อชนชั้นกรรมกรชีพเพิ่มปริมาณ, พัฒนาทฤษฎีที่ปฏิวัติ, จัดตั้งสหภาพแรงงานระดับชาติ และพรรคของชนชั้นคนงาน, ขยายข่ายโอบของความสัมพันธ์, สะสมประสบการณ์ในการต่อสู้ทางชนชั้นและเตรียมตัวสำหรับการปฏิวัติชนชั้นกรรมกรชีพ.

Classless Society สังคมที่ปราศจากชนชั้น - แนวคิดที่มาร์กซ์และเอนเงิลส์เสนอ โดยขยายต่อจากความคิดเดิมของ Fourier นักสังคมนิยมเพื่อสิ้นรุ่นก่อนมาร์กซ์ สังคมที่ปราศจากชนชั้นแบบหยาบ ๆ เคยปรากฏในสังคมแบบคอมมิวนิสต์บุพกาลเมื่อหลายพันปีมาแล้ว แต่สังคมที่ปราศจากชนชั้นอย่างสมบูรณ์จริง ๆ จะเป็นไปได้ก็หลังจากมีการพัฒนาทางสังคมไปถึงขั้นสังคมนิยมเต็มรูปแบบ (full communism) ภาพของสังคมที่ปราศจากชนชั้นที่มาร์กซ์และเอนเงิลส์เสนอไว้มี 1) การปราศจากการเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์เอกชนในปัจจัยการผลิตโดยสมบูรณ์ 2) การปราศจากความแตกต่างอย่างเด่นชัดระหว่างสังคมชนบทกับสังคมเมือง และระหว่างการใช้แรงงานทางกายกับการใช้แรงงานทางสมอง 3) การปลดปล่อยให้ผู้หญิงได้มีสิทธิเสรีภาพความเสมอภาคโดยสมบูรณ์ 4) รายได้ส่วนบุคคลขึ้นอยู่กับหลักการ “จากแต่ละคนตามความสามารถของเขา สู่แต่ละคนตามความต้องการของเขา” 5) การเกิดมนุษยนิยมวิเศษยุคใหม่ ซึ่งมีนิสัยที่ไม่มุ่งแสวงหาสะสมทางวัตถุ และมีจิตสำนึกทางสังคมที่ไม่เห็นแก่ตัว

และ ๑) ในขั้นสูงสุด คือ การขจัดความแตกต่างระหว่างภูมิภาคที่ยากจน และภูมิภาคที่ร่ำรวยในโลก เพื่อให้สังคมโลกเป็นสังคมที่ปราศจากชนชั้นอย่างแท้จริง.

Class Struggle การต่อสู้ทางชนชั้น—เฮเกลเป็นผู้เสนอแนวคิดนี้ในเชิงปรัชญา บลังกี (Blanqui) ได้ใช้คำนี้ในกรอบของพวกสังคมนิยมในปี 1832 มาร์กซ์และเอนเงิลส์ได้ทำให้คำนี้มีความหมายทางอุดมการณ์ และใช้จนเป็นที่รู้จักแพร่หลายใน *Communist Manifesto* (1848) คติมาร์กซ์นิสต์มองว่าการต่อสู้ทางชนชั้นเป็นภาพสะท้อนของวัตถุนิยมวิภาษ ที่ซึ่งความขัดแย้งระหว่างชนชั้นที่เป็นปฏิปักษ์กัน นำไปสู่การต่อสู้กัน ชนชั้นที่เป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตจะใช้รัฐซึ่งประกอบไปด้วยเครื่องมือในการกดขี่ รักษาการปกครองเหนือชนชั้นที่ถูกกดขี่เอาไว้ การปกครองและการขูดรีดนี้ จะถูกคัดค้านโดยชนชั้นที่ถูกกดขี่ใน 2 แนว คือ (1) เศรษฐกิจ : เป็นการต่อสู้เพื่อปรับปรุงเงื่อนไขการทำงานและเปลี่ยนแปลงหลักการแบ่งปันผลตอบแทนจากการทำงาน (2) การเมือง : เป็นการต่อสู้เพื่อยึดและรักษาอำนาจทางการเมือง.

Closed Shop สถานที่ทำงาน (ในประเทศทุนนิยม) ที่จะจ้างได้เฉพาะคนงานที่เป็นสมาชิกสหภาพแรงงานที่เกี่ยวข้องเข้าทำงาน ถ้าเป็น closed union หมายถึงสหภาพแรงงานที่ไม่รับสมาชิกเพิ่มหรือการเข้าเป็นสมาชิกทำได้ยากลำบากมาก ส่วน Union shop หมายถึงสถานที่ทำงานที่คนงานจะต้องเป็นสมาชิกสหภาพแรงงานภายในระยะ

เวลาหนึ่งแล้วแต่ละกำหนด Union shop ต่างจาก closed shop คือนายจ้างจะเลือกจ้างคนที่ยังไม่ได้เป็นสมาชิกสหภาพแรงงานมาทำงานก็ได้ เพียงแต่ว่า เมื่อเข้ามาแล้วจะต้องสมัครเข้าเป็นสมาชิกสหภาพแรงงาน จุดมุ่งหมายขององค์กรที่กล่าวมาทั้งหมดมองจากจุดยืนของสหภาพแรงงานก็คือ การจำกัดอุปทานของแรงงานเพื่อพิทักษ์ระดับค่าจ้างให้สูงขึ้นและเงื่อนไขการทำงานให้ดีขึ้น.

Coexistence หลักการอยู่ร่วมกันแบบคู่ขนานระหว่างระบบทุนนิยมกับสังคมนิยม โดยที่ทั้งสองฝ่ายเห็นพ้องกันว่าไม่ควรจะแก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่าง 2 ฝ่ายด้วยสงคราม เติเชินเป็นผู้เสนอหลักการนี้ในปี 1921 เป็นที่เข้าใจกันว่าหลักการนี้หมายถึงสภาพการทำสงครามทางการเมืองกันเรื่อยมาและการที่ประเทศสังคมนิยมมีความสัมพันธ์กับประเทศพัฒนาทุนนิยมในระดับค่า จนในปี 1966 อันตรายของสงครามนิวเคลียร์ระดับโลกและความเชื่อว่าสังคมนิยมจะสามารถเอาชนะทุนนิยมได้อย่างสันติ ได้ทำให้นายกรัฐมนตรีคริสเตฟแห่งสหภาพโซเวียต เสนอหลักการการอยู่ร่วมกันโดยสันติ (peaceful coexistence) ในการประชุมสภาพรคคอมมิวนิสต์แห่งสหภาพโซเวียต ครั้งที่ 20 โดยเป็นที่เข้าใจเป็นนัยๆ ว่าทางฝ่ายตะวันตกก็ยอมรับหลักการนี้ การอยู่ร่วมกันโดยสันติหมายถึง การไม่แทรกแซงในกิจการภายในของกันและกัน, การมีความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและการเมืองอย่างเสมอภาค, ไม่ส่งออกการปฏิวัติหรือการต่อต้านการปฏิวัติไปยังประเทศอื่น, การ

ลดอาวุธบางส่วนหรืออย่างน้อยขลดอาวุธแข่งขัน
 คำนวณ และแข่งขันในด้านการเมืองและความ
 สัมพันธ์ระหว่างประเทศ อย่างไรก็ตามทางฝ่าย
 คอมมิวนิสต์แสดงให้เห็นชัดเจนว่า ไม่ได้หมายรวม
 ถึงการยุติการแข่งขันกันทางด้านการค้า ฝ่าย
 คอมมิวนิสต์มองว่าการแข่งขันกันอย่างสันติในทาง
 ด้านการเมือง, สังคม, เศรษฐกิจ, เทคโนโลยี
 และวัฒนธรรม จะพิสูจน์ให้เห็นในระยะยาวถึง
 ความเหนือกว่าของระบบสังคมนิยม.

Cognition กระบวนการได้มาซึ่งความรู้แบบ
 สัมผัส (sensory) และการคิดแบบนามธรรม
 ซึ่งผลของมันจะแสดงออกในรูปของแนวคิด, การ
 จัดประเภท และกฎ ปรัชญามาร์กซิสต์มองว่า
 cognition เป็นกระบวนการสะท้อนของวัตถุนิยม
 วิชา และวัตถุนิยมประวัติศาสตร์ เดนิน (ใน
Philosophical Notebooks) ได้กล่าวว่า มี
 ชั้นตอนที่ต่างกัน แต่ส่งเสริมกันและกันอยู่ 3 ชั้น
 ตอน ใน cognition คือ 1) การรับรู้ด้านสัมผัส
 ที่เป็นรูปธรรม 2) การให้เหตุผล 3) การพิสูจน์
 กระบวนการนี้จะพัฒนาแบบก้าวหน้าขึ้นไปเรื่อยๆ
 เมื่อการเผชิญหน้ากันระหว่างข้อเท็จจริงที่ได้มา
 ใหม่กับความรู้ที่เป็นที่ยึดมั่นมาดั้งเดิมนำไปสู่การ
 ปฏิเสธส่วนที่ล้าสมัย สภาพเช่นนี้ไม่สามารถสนอง
 ตอบความต้องการของสถานการณ์ใหม่ในระดับ
 ความรู้ที่สูงขึ้นได้ ดังนั้นก็จะต้องมีการพัฒนา
 ความรู้ต่อไปเรื่อยๆ พวกมาร์กซิสต์มองว่า cogni-
 tion มีลักษณะเด่น 6 ประการคือ 1. เป็นกระบวน
 การที่สลับซับซ้อน ซึ่งทั้งการรับรู้แบบสัมผัสและ
 การคิดแบบนามธรรม ต่างสนับสนุนซึ่งกันและ

กันและแยกออกจากกันไม่ได้ 2. เป็นกระบวนการต่อ
 เนื่องทางประวัติศาสตร์ ซึ่งพัฒนา, พิสูจน์ และ
 ก้าวไปสู่ระดับที่สูงขึ้นอย่างสม่ำเสมอ 3. เป็นกระ-
 บวนการทางสังคม ผลของประสบการณ์ของ
 เอกชนในสังคม 4. เป็นกิจกรรมชนิดหนึ่งของ
 มนุษย์ มนุษย์มีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนความ
 จริงที่เป็นภววิสัย (objective reality) ไปเป็น
 ความรู้ (knowledge) และ 5. หลักเกณฑ์สำหรับ
 ความน่าเชื่อถือของ cognition ก็คือ การปฏิบัติ
 ซึ่งเป็นทั้งแหล่งที่มาและจุดมุ่งหมายของ cogni-
 tion.

Cold War สงครามเย็น—นโยบายและการปฏิบัติ
 ที่เป็นอริกันแต่ไม่ถึงขั้นการทำสงครามเปิดเผย
 ระหว่างประเทศทุนนิยมนำโดย สหรัฐฯ และ
 ประเทศสังคมนิยมนำโดยสหภาพโซเวียต ตั้งแต่
 หลังสงครามโลกครั้งที่สอง ศัพท์นี้ทางนักการ
 เมืองอเมริกันเป็นฝ่ายเริ่มใช้ วิธีการที่ใช้ในสง-
 ครามเย็น คือ การโฆษณาชวนเชื่อ, การใช้กล
 ยุทธทางด้านจิตวิทยา, กลยุทธทางการเมือง,
 มาตรการทางเศรษฐกิจและการช่วยเหลือทางทหาร
 ฝ่ายทุนนิยมใช้นโยบายบีตล้อมและการห้ามส่ง
 สินค้าที่เป็นยุทธปัจจัยสำคัญ ให้ฝ่ายคอมมิวนิสต์,
 การให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจแก่ประเทศ
 ค่อยพัฒนาที่ต่อต้านคอมมิวนิสต์, การยุบฝ่ายค้าน
 ในยุโรปตะวันออกให้ถกกันสหภาพโซเวียต ส่วน
 ฝ่ายคอมมิวนิสต์ใช้นโยบายสนับสนุนขบวนการปฏิ
 วัติในโลกที่สาม และการโฆษณาชวนเชื่อใน
 โลกตะวันออก สงครามเย็นจริงๆเริ่มตั้งแต่กรณีบีต

ล้อมเบอร์ลินในปี 1948 และขึ้นถึงขั้นตึงเครียด ในสมัยสงครามเกาหลี (1950-53) อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากการร่วมลงนามในสนธิสัญญาห้าม ทดลองอาวุธนิวเคลียร์ ระหว่างสหรัฐฯ อังกฤษ สหภาพโซเวียต ในปี 1963 สภาพสงครามเย็นก็ คดึกลายลงในปัจจุบัน ประเทศ 2 ฝ่ายมีการติดต่อ คุยหากันมากขึ้น แต่การแข่งขันกันทางอาวุธและ ทางการเมืองก็ยังคงดำรงอยู่.

Collective Agreement ศัพท์ที่ใช้ในการ แรงงานสัมพันธ์ หมายถึงข้อตกลงร่วมระหว่าง องค์การของนายจ้าง และสหภาพแรงงาน กำหนด เงื่อนไขการทำงานและการให้ผลตอบแทนการทำงาน.

Collective Bargaining การเจรจาต่อรองร่วม ระหว่างฝ่ายสหภาพแรงงานกับฝ่ายบริหารซึ่งเป็น ตัวแทนของนายจ้าง ในสังคมแบบทุนนิยม ใน เรื่อง ค่าจ้าง สวัสดิการ ชั่วโมงทำงาน บ้านเช่า และเงื่อนไขการทำงานอื่น ๆ.

Collective Farm นารวม หรือสหกรณ์การผลิต การเกษตร - เป็นรูปแบบขององค์การการผลิต การเกษตรในประเทศสังคมนิยมที่สมาชิกดำเนินการ ร่วมกัน ในเรื่องการบริหาร, การทำฟาร์ม รวมทั้งการแบ่งผลผลิตและรายได้ต่างกับ State Farm (นารัฐ) คือ สมาชิกนารวมยังคงอยู่อาศัยใน ที่อยู่อาศัยของตนเอง และมีสิทธิที่จะเพาะปลูก

ในแปลงส่วนตนเพื่อเป็นการหารายได้เสริม รวมทั้งได้ผลแบ่งรายได้ (หลังจากหักค่าใช้จ่าย, ภาษี แล้ว) ตามปริมาณงานที่ทำ นารวมอาจแบ่งออกเป็นหลายแบบเช่น 1) แบบที่ที่ดินยังคงเป็น กรรมสิทธิ์ของสมาชิกแต่ละคนแต่เป็นเจ้าของ แทรกเคอร์และเครื่องจักรอื่นๆ ร่วมกัน 2) แบบ ที่ทั้งที่ดินและเครื่องมือเป็นกรรมสิทธิ์ร่วมกัน แต่ มีที่อยู่และการบริโภคส่วนตัว 3) แบบที่ปัจจัยการผลิตทั้งหมดเป็นกรรมสิทธิ์ร่วมกัน และมีการใช้ ชีวิตร่วมกันแบบคอมมูน (ในเรื่องที่พัก, อาหาร เป็นต้น).

Collective Leadership การนำรวมหมู่ - ระบบ การจัดองค์การที่ให้คนกลุ่มหนึ่งหรือกรรมการทั้งหมด เป็นผู้นำร่วมกัน มักใช้ในระบบพรรคคอมมิวนิสต์ หรือในการบริหารโรงงานของรัฐในประเทศคอมมิวนิสต์.

Collectivization การเปลี่ยนระบบการผลิต การเกษตรแบบเอกชนให้เป็นแบบรวมหมู่ เช่นการ ให้เกษตรกรเข้าเป็นสมาชิคนารวมภายหลังจากที่ พรรคคอมมิวนิสต์ยึดอำนาจรัฐได้โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อการลดอำนาจเจ้าที่ดินขนาดใหญ่ และเกษตรกร รวย, สร้างความเป็นธรรมทางสังคม, ทำให้ การใช้เครื่องจักร และการทำฟาร์มขนาดใหญ่ที่มี ประสิทธิภาพ เป็นไปได้, ผนวกเอาการเกษตร เป็นส่วนหนึ่งของการวางแผนทางเศรษฐกิจ.

(ยังมีต่อ)